

BESLUT "NATURRESERVAT LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRN": 1996-09-30
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRN"
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRN"

LÄNSSTYRELSEN DALARNA
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-30
DNR: 231-5849-96 (2061)

BILDANDET AV NATURRESERVATET LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRNS DOMÄN-
RESERVAT I SMEDJEBACKENS KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Lustigkulle-Rågåstjärns domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Smedjebacken
Registerområde: Malingsbo
Lägesbeskrivning: Sydost om Malingsbo söder om sjön
Nedra Malingsbosjön. Ekonomiska kar-
tan 11F 8g, 11F 9f, 11F 9g
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga 2
Fastigheter: Malingsbo 1:11
Markägare: AssiDomän AB
Area: 54 ha
Därav landarea: 52 ha
Naturtyper: Barrskog 52 ha
Vatten 2 ha
Naturvårdsförvaltare: AssiDomän AB

BESKRIVNING AV RESERVATET

Lustigkulle-Rågåstjärn ingår ligger i sydost om Malingsbo i Malingsbo-Klotens naturvårdsområde. Reservatet består av Rågåsen och en biås till denna som löper mellan de sjöarna Ljustjärnen och Fisklösen. De är välutbildade rullstensåsar av getryggstyp delvis bildade över högsta kustlinjen. Rågåsens krön som är mycket smalt, ligger många gånger 20-30 m över omgivande terräng. Vid Lustigkullen i norr når Rågåsen sin högsta höjd, ca 40 m över sjöytan. Biåsen är betydligt lägre med ett smalt och jämt krön ca 10-12 m över Ljustjärnen.

Vegetationen i området utgörs av barrblandskog som domineras av tall. Tallarna är i genomsnitt omkring 130 år men de äldsta träden är ca 200 år.

I den norra delen av reservatet ligger sjön Fisklösen som saknar ytligt till- och utflöde.

Lustigkulle-Rågåstjärn ligger inom ett område som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Dessutom har det givits högsta naturvårdsvärde i länets naturvårdsprogram och bedöms som geovetenskapligt synnerligen skyddsvärt i länets naturgrusinventering.

ÄRENDETS BEREDNING

Området, som ligger inom Malingsbo-Klotens naturvårdsområde, avsattes 1953 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Lustigkulle-Rågåstjärn hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och Assidomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Lustigkulle-Rågåstjärn är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan Assidomän och efter samråd med Smedjebackens kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

GRUND FÖR BESLUTET

Lustigkulle-Rågåstjärn utgör ett värdefullt åsområde av getryggstyp bevuxet med gammal grov tallskog. Rågåsen är genom sin form ett sällsynt bra exempel på åsbildningar i länet. Avsaknad av täkter ger åsen ett genuint och orört intryck. Området ingår i Malingsbo åsområde som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med ytterkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat. När länsstyrelsens beslut om naturreservat vunnit laga kraft upphör föreskrifterna med stöd av 19 § naturvårdslagen att gälla inom området.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter ska gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet ska vara att bevara ett värdefullt åsområde samt gynna utvecklingen av grov tall. Områdets geologi ska skyddas och vårdas. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i skogslandskapet. Gammal tallskog saknas i det brukade skogslandskapet men har stor ekologisk betydelse. Det är dessutom tilltalande som strövområde.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling.
6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. slutavverka,
8. uppföra ny byggnad eller anläggning,

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

9. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogs-
vårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning

av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
3. elda,
4. fånga eller insamla ryggradslösa djur,
5. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen,
7. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
8. medföra okopplad hund,
9. tälta under längre tid än två dygn på samma plats.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara AssiDomän AB.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 25 november 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet

deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Ann-Christine Dåderman, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Elisabeth Linden Brandt, Bengt Nylund, Lennart Sacredeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Gunnar Barke, Lars-Ove Hagberg och Sally Skoog.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövardsdirektör Stig-Åke Svenson, och ekolog Susanne Peterson den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översikskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN DALARNA
Miljövardsenheten

Bilaga 3

SKÖTSELPLAN

LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRNS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I	ALLMÄN BESKRIVNING
1	Administrativa data
2	Grunden för beslutet samt föreskrifter
3	Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
3.1	Naturförhållanden
3.2	Nuvarande markanvändning
3.3	Tillgänglighet
3.4	Anordningar för friluftslivet
3.5	Slitage- och störningskänslighet
3.6	Källuppgifter

- II PLANDEL

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
- 1.1 Övergripande mål
- 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
- 1.2.1 Hävd av skogsområde
- 1.2.2 Vattenområde
- 1.2.3 Jakt
- 1.2.4 Skogsbrand
- 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
- 2.1 Övergripande mål
- 2.2 Riktlinjer och åtgärder
- 2.2.1 Information
- 2.2.2 Parkeringsplatser
- 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

- 3 Tillsyn

- 4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

- I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)

- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)

- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Lustigkulle-Rågåstjärn ingår i Malingsbo åsområde. Reservatet består av Rågåsen och en biås till denna som löper mellan de två sjöarna Ljustjärnen och Fisklösen. De är välutbildade rullstensåsar av getryggstyp delvis bildade över högsta kustlinjen. Rågåsens krön som är mycket smalt, ligger många gånger 20-30 m över omgivande terräng. Vid Lustigkullen i norr når Rågåsen sin högsta höjd, ca 40 m över sjöytan. Biåsen är betydligt lägre med ett smalt och jämt krön ca 10-12 m över Ljustjärnen.

I den norra delen av reservatet ligger sjön Fisklösen som saknar ytligt till- och utflöde.

Vegetationen i området utgörs av barrblandskog som domineras av tall. Tallarna är i genomsnitt omkring 130 år men de äldsta träden är ca 200 år.

3.2 Nuvarande markanvändning
Området nyttjas för jakt och rörligt friluftsliv. Jaktsrät-
tigheterna på älg tillhör kungen som årligen jagar i omgiv-
ningarna. Småviltjakten är utarrenderad.

3.3 Vattenområde
Fiske i sjön Fisklösen är tillåtet med domänfiskekortet. Fisk
är inte inplanterad i sjön.

3.4 Tillgänglighet
Väg 233 norr om Skinnskatteberg tangerar området i söder.
Längre norrut vid Malingsbo herrgård en mindre avtagsväg som
sträcker sig fram till och genom området.

3.5 Anordningar för friluftslivet
Flera stigar går genom området. En av de befintliga stigarna
löper längs hela reservatet från söder till norr på Rågåsens
krön och slutar längst ut på Lustigkullens förlängning i Kull-
näsudden. Stigen som är markerad med röd färg delar sig vid
Fisklösen och löper på ömse sidor om sjön.
Bruksleden, en 25 mil lång vandringsled i bergslagsregionen,
korsar Rågåsen. Dessutom berörs området av en geologislinga
som sträcker sig genom omgivningarna.
En slogbod är placerad på sluttningen upp mot Lustigkullen.

3.5 Slitage- och störningskänslighet
En överföring av området från domänreservat till naturreser-
vat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck
i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga be-
hov av besöksrestriktioner utöver de föreskrifter som finns
under C i beslutet.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål
Det övergripande målet med reservatets skötsels ska vara att
bevara och vårda ett värdefullt åsområde så att dess geolo-
giska värden bevaras. Målet skall även vara att gynna till-
växt av grov tall.

1.2 Generella riktlinjer
Skogen ska behandlas med återkommande plockhuggningar inrik-
tade på att gynna utvecklingen av grov tall. Huggningarna ska
bedrivas på ett sådant sätt att särskild hänsyn tas till na-
turmiljön. Området ska undantas från slutavverkning.

1.2.1 Hävd av skogsområde

Gallringen ska inte omfatta hela reservatet varför det är indelat i delområden.

Område I

Mål: Att skapa en attraktiv utsiktsplats på toppen av Lustigkullen.

Riktlinjer: Huggningarna ska bedrivas på ett sådant sätt att särskild hänsyn tas till naturmiljön.

Åtgärder: Försiktig utglesning av trädbeståndet mot norr så att utsikten mot Nedra Malingsbosjön förbättras. I övrigt lämnas området för fri utveckling.

Område II

Mål: Att gynna utvecklingen av grov tall i en barrblandskog.

Riktlinjer: Området behandlas med återkommande gallringar. Döda döende och skadade träd, lövträd samt träd i surdråg och på gamla kolmilor ska undantas från avverkning. Små gran och tallplantor sparas för att ge skydd åt faunan.

Åtgärder: Försiktig gallring av gran som växer in i tallkronorna eller på annat sätt hindrar tillväxten av grov tall. Där tallen växer för tätt för att uppnå målet ska även enstaka tallar gallras ur eller kapas så att högstubbar skapas. Slutningen mot Ljustjärn med i huvudsak grov gran lämnas orörd.

1.2.2 Jakt

Jakt ska kunna bedrivas som tidigare. Reservatsföreskrifterna tillåter dock inte röjande för eller byggande av passhytta eller jaktorn.

1.2.3 Fiske

Fiske ska kunna bedrivas som tidigare.

1.2.3 Skogsbrand

Skogen i reservatet är av sådan karaktär att den med stor sannolikhet har varit utsatt för återkommande bränder. Tallskogsbevuxna rullstensåsar i Bergslagen har överlag en omfattande brandhistorik. Det är emellertid viktigt att elden hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder ska släckas enligt gällande brandlagstiftning. Reservatets betydelse för friluftslivet och närhet till friluftsanläggningar, samt dess snäva avgränsning ger inget utrymme för naturvårdsbränning.

1.2.4 Bilvägar

Reservatet genomkorsas av en bilväg som är markerad på sköt-

selkartan. Övriga vägar klassas som terräng och inte upplåtna för körning med motordrivna fordon. Undantag gäller för naturvårdsförvaltaren vid skötsel och tillsyn av reservatet.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
Utmärkning av reservatets gräns ska utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål
Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information
Informationsstavlor sätts upp av naturvårdsförvaltaren på de ställen som anvisas på bifogad skötselkarta.

2.2.2 Parkeringsplatser
Parkeringsmöjligheter finns vid Malingsbo herrgård öster om reservatet. Dessutom finns parkering på Ljustjärns camping samt väster om Rågåstjärn, båda belägna intill reservatet.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar
Ett rastbord eller en bänk bör placeras vid utsiktspunkten på Lustigkullen. Slogboden ska tas bort eftersom den inte nyttjas på nuvarande ställe.
De leder som finns i området bör vara kvar. Däremot bör inga nya stigar eller leder anläggas. Om behov av nya leder uppkommer bör de förläggas till redan befintliga leder.

3 TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar, utmärkning av reservatets gräns tillsyn och skötsel av reservatet samt underhåll av anordningar för friluftslivet bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1 700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer material-

kostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns, 4 dv à 1 700 kr		6 800:-
Materialkostnader	5 000:-	
Totalt engångsåtgärder	11 800:-	

Tillsyn och underhåll, Tillsyns- och underhållskostnader 1 dv à 1 700:-		1 700:-
Materialkostnad		1 500:-
Totalkostnad/år		3 200:-

REGISTERUPPGIFTER

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET LUSTIGKULLE-RÅGÅSTJÄRNS DOMÄN-RESERVAT

Namn:	Lustigkulle-Rågåstjärns domänreservat
Kommun:	Smedjebacken
Läge:	Sydost om Malingsbo, söder om Nedra Malingsbosjön
Kartblad:	Ekonomiska kartan: 11F 8g, 11F 9f, 11F 9g
Koordinater:	11F 8g 47 02
Fastigheter:	Malingsbo 1:11
Naturvårdsförvaltare:	AssiDomän AB
Markägare:	AssiDomän AB
Areal:	54 ha
Naturtyper:	Barrskog 52 ha Vatten 2 ha
Landskapstyp:	Skogslandskap
Naturgeografisk region:	Sydligt boreala kuperade områden
Skyddsmotiv:	Geologiska, botaniska, friluftsliv
Skyddsföreskrifter:	Indispensabla: A1-8 Dispensabla A9
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark:	A4, 6, 7
Befintliga anläggning:	-
Planerade anläggning:	-
Skötselplan:	Föreskrifter under D
Inventeringar:	Se källuppgifter i skötselplanen